

[J. V. Christensen.]

eller fordi man mener at have Raad til at købe mange andre Ting, før man køber Bøger. De, der vil købe Bøger, vil købe uanset Mængden af Litteratur i det for vedkommende lettest tilgængelige Folkebibliotek. Man maa have Opmærksomheden henvendt paa dette Forhold, som kan faa Betydning; i det Udvalg, som den højtærede Undervisningsminister for nylig havde nedsat angaaende Statens Forfatterunderstøttelser, var Sagen ogsaa til Drøftelse, og det nævnte Udvalg har i sin Betænkning beskæftiget sig med Spørgsmaalet, men kunde selvfølgelig ikke paa det Tidspunkt, da der endnu kun forelaa et enkeltstaaende Tilfælde, tage Stilling til Sagen. Udvalget pegede paa, at hvis det fra Statsmagtens Side skulde anses for nødvendigt at tage Spørgsmaalet op, maatte det ske netop i Forbindelse med Loven om Folkebibliotekerne. Man har dog — som jeg ser — hverken fra den højtærede Ministers eller fra Folketingsudvalgets Side fundet Anledning til at komme ind paa Sagen, og jeg skal heller ikke for mit Vedkommende forlange, at man gaar dybt ind paa dette Spørgsmaal, da man jo endnu ikke ved, hvilken almindelig Praksis der vil udvikle sig af det enkeltstaaende Tilfælde. Jeg vil kun med disse Bemærkninger have fastslaaet, at der under givne Forhold kan blive en Forbindelse her, som Bevillingsmyndighederne ikke helt kan se bort fra.

De Ændringer, som Lovforslaget er undergaaet i det andet høje Ting, kan jeg i Hovedsagen billige, og jeg kan slutte mig til den Grundbetragtning, som jeg hørte at Ministeren ogsaa nævnte som sin Opfattelse, at det, man har tilsigtet, er at hindre en altfor stærk Centralisation. Jeg paaskønner, at Ministeren har vist Imødekommenhed overfor de Ønsker, som blandt andet fra mit Partis Side er fremsat i saa Henseende. Jeg lægger Vægt paa, at der til den oprindelig foreslaaede Regel om Bibliotekets Drift er knyttet en øget Indflydelse for den stedlige Biblioteksstyrelse, og endvidere, at Kommunalbestyrelsen laar medbestemmede Indflydelse paa Bibliotekets Vedtægt. Det er efter mit Skøn meget betydningsfuldt, at der er en saadan Forbindelse mellem Kommunalbestyrelsen og Bibliotekets Arbejde, naar Kommunen skal yde sin Støtte. Det er efter min Mening ogsaa —

deri er jeg maaske lidt i Modsætning til den højtærede Minister — et absolut Fremskridt, at man i Stedet for en Dispensationsbestemmelse med Hensyn til Fravigelse af Regelen for gratis Hjemlaan har faaet en Regel, der sidestiller vederlagsfrit Udlaan med Udlaan mod et mindre aarligt Vederlag. Uden at jeg vil gaa ind for et almindeligt Krav om et beskedent Vederlag, vil jeg dog sige, at det er en god gammel Egenskab hos Menneskene, en Egenskab, som aldrig burde gaa helt til Grunde, at det, som man erhverver en Ret til, værdsættes højere og anses for mere værdifuldt end det, man faar til Givende. Og navnlig laante Bøger har jo ofte haft en krank Skæbne. Paa dette Omraade maa man for øvrigt sige, at her gør de vellede Folkebiblioteker baade pædagogisk og alment et betydeligt Arbejde; de højner rent ud sagt Respekten for Begrebet en Bog.

Ogsaa med Hensyn til Spørgsmaalet om Læsestuer vil jeg gerne gøre en Bemærkning. Det er en Sag, som Tid efter anden vil trænge sig frem til Løsning, men jeg tror ikke, den bør paatvinges ved et Lovbud fra oven, den bør løses lokalt, og jeg er særdeles tilfreds med Bestemmelsen om, at alle Byer med over 2000 Indbyggere skal oprette Læsestuer, er ændret til, at de kan oprette saadanne. Jeg vil, som sagt, som almindelig Karakteristik af Forslagets Bestemmelser paa disse forskellige Omraader — med dets Tilknytning til Kommunalbestyrelse, Amsraad og Oplandets Sognebiblioteker og Tilknytningen mellem dem og de øvrige Biblioteker — sige, at jeg tror, man dør er paa den rigtige Vej. Det er værdifuldt, at der operalt er Baand, som ikke alene binder osad mod Biblioteksraad og Biblioteksdirektør, men ogsaa udad, for ikke at sige nedad, mod det menige Folk og dettes Repræsentanter i de stedlige Styrelser. Det er jo saaledes, at jo dygtigere Folk er paa deres specielle Omraade, i desto højere Grad medfører det ogsaa undertiden hos dem den Egenskab, at der kan blive en vis stærk teoretisk Bestemthed i deres Afgørelser.

Endelig vil jeg gerne sige om Biblioteksraadets Sammensætning, at egentlig vilde jeg have sat megen Pris paa — jeg ved, at der ogsaa fra en enkelt Side i Folketingsudvalget er gjort et Arbejde derfor —